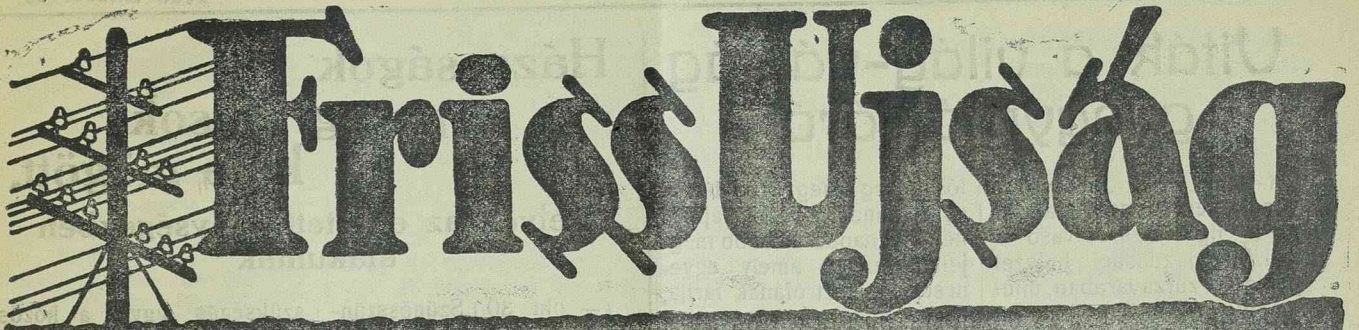

Friss Újság

Független közgazdasági, irodalmi és társadalmi lap

Politizálás nélkül

is lehet élni az embereknek. A legtöbb embernél a politizálás, amelyhez nem is konyít, nem lehet egyéb, mint egy rossz szokás, ami apáról a fiúra szállt. A tekintély-kormány előtt néhány állásnélküli, de felfelé törtető fiatalember elég volt ahhoz, hogy „pártot” alakítsanak és megkezdjék „országboldogító” működésüket. Amde a legfelsőbb tényező úgy döntött, hogy az ország kormányzását olyan politikusoknak adja át, akik az ország belpolitikai életében nyugalmas és fejlődést biztosítanak 's teljesen megvédik Románia külföldi érdekeit. A mai kormányban nagymultú és bölcs politikusok foglalnak helyet, akikben biztosítékot kapott az ország lakossága, hogy itt nem lehet fellelőten akciót indítani, nem lehet önbíráskodni 's olyan propagandával élni, ami csak ártalmára lehet az országnak. Az állam alapjait, léteit, biztonságát és fejlődését nem a kontárpolitikusok hordótejeiről elhangzó beszédei biztosítják, hanem a munka, a becsület és az egyének embertársával szemben szükséges megértése és felelősség érzete. A tekintély-kormány az alkotmány és a törvényesség alapján áll és biztosítja az állampolgárait megillető jogokat. Minket, kisebbségeket ez érdekel. Az itt élő kisebbség mindenkor készséggel ajánlotta fel munkarejét és közreműködését ahhoz, hogy az ország fejlődjék és erősödjék. A bor-gózós korcsmai szobákból át alakított gyűléstermek helyett találja meg mindenki a maga helyét az íróasztalnál, a gyár gépénél, a tanári katedrán, az üz-

Princz Imre-Berger Zsófia

Fiatalok voltak. Údék, szépek. Boldog jegyesek, akik lélekben egymásra találak. A vőlegény 31 éves, a menyasszony 19 éves. Decemberben lett volna az esküvőjük. Princz Imre itt élt Szatmáron. Igazgatója, mérnöke volt a nagyhírnévnek örvendő Princz Testvérek r. i. gépgyárnak. Berger Zsófia pedig a Nagy-károly határában levő birtokon élte leányos ábrándokkal teliszótt fiatal életét. Mindketlen gazdagok voltak. Boldogságukat semmi sem zavarta meg. Nem ismerték az Élet nehéz oldalait. Vidáman kacagtak. Örültek egymásnak, ha hétvégi szabadidejében a boldog vőlegény felkereste menyasszonyát a szülői háznál. Az elmúlt szombaton éjjel még együtt táncoltak Károlyban a Victoria club parkettjén. Ekkor még ki gondolta volna.

Hajnalodott... A vőlegény boldogan emelte autójába viruló menyasszonyát, hogy a szülői házba visszatérjenek. Hűvös volt. Siettek, hogy a sorompónélküli vasuti átjárónál megelőzzék az éppen közelgő zilahy vonat. A menyasszony fázósan simult vőlegénye oldalán. A gyorsan közeledő vonat dübörgése egyre élesebb volt. Az autó csak tovább robogott. Minél előbb ott-hon akartak lenni. De borzalom... Vélőtrázó sikoltás a hajnali szürkületben. Az autót derékba kapta a vonat. A következő pillanatban már csak felismerhetetlen emberi roncsok hevertek a sinpár mentén.

Rettenetes! A szónak legdöbbenetesebb alakjában! A porig sujtott szülők iránt általános a részvét.

...

A férfiak három főcsoportja

(— okt. 30.) Talán nem követek el mulasztást, ha elhalgatom a nevét annak az élelátású írónak, aki a férfiakat három főcsoportra osztotta s mindenkinek egy pápaszemet akasztott az orrára, hogy azon ke-

resztül nézze a hölgyeket. A szemüvegek különbözősége szerint aztán „a tucatszerűt a nő ebédelője érdekli, a közönségest a hálszobája, a kulturembert a nő fürdőszobája izgatja”. A két első csoportot nem

leti pult mellett sít. Arra törekedjünk, hogy gazdaságilag erősítsük meg magunkat és kulturális vonatkozásainkban fejlődhesünk. Ezekre nézve kell eredményeket elérnünk a mostani kormánynál, amely nem a szavazatainkra pályázik, de bizonyára a feléje nyújtott munkabíró, erős kezűnk, tudá-

sunkat, tiszta érzéseinket nem fogja vissza utasítani. A politika legyen csak azok kezében, akiknek felkészültségük, érettségük és lelkiismeretük megvan hozzá. Higgyük el, hogy életünk így sokkal eredményesebb, gazdagabb, tisztább és boldogabb lesz... Adják Isten, hogy így legyen...

Vajjon

mi ez? Az eleje még nem kész, a közepe se kész, a vége soh'se lesz kész. (A satu-marei Sugár-ut.)

Vajjon: mi ez? Az eleje régén kész, sőt a vége is és a közepét már régóta le akarják bontani, de ez csak mese. (A satu-marei kisvasuti sínek.)

Vajjon: ki hiszi e', hogy a színház mozi céljaira nem tűzveszélyes?

Vajjon: a satu-marei Roman Vasile szenzációsan olcsó fűtőanyag találmányával miért nem lép ki már a nagy-nyilvánosság elé, hisz most van annak az ideje, a télküszöbén, — ne várjon vele a kánikuláig?

Vajjon: az „Unio” vagongyár bűn-ügye érdekli-e a satu-marei közönséget?

veszem védelmembe, mert azokra még hitványabb dolgokat is rá lehet olvasni, de a kulturember szemüvegét rövidlátónak találom. A civilizált ember megállapodhatik a fürdőszobánál, különösen, ha „a mai női ideál nem a szép nő, hanem az ápoltság, akinek az arcából, hajából, testéből árad az üdesség, a tisztaság, a frissesség”. De a kulturember nem szokott megelégedni azzal, amit a fürdőszoba teljes felszerelése nyújthat, hanem kutatja a „belső” kozmetika nyomait is, mint aki érzi, hogy a „külsőleg ápoltság” kifejezés és az abban rejlő fogalom nagyon szegényes meghatározása a női ideálnak.

Férfi és női felöltők

esőköpenyek, trenchkók, a legdivatosabb öltönyök

Fischer & Co

Készruha áruházában
Piața Brătianu 21 alatt a legelőnyösebben beszerezhető

Viták a világ-válság gyógymódjáról

(— okt. 31.) Jellemzőbb vonást keresve sem találhatna a figyelmes olvasó a mai világgazdasági helyzet példátlan zürzavarában, mint amelyet a közelmúltban tárt elénk az egyik legelőkelőbb külföldi lap. Világhírű elismert közgazdák neveit olvashattuk az angol Times világában az angol közönséghez intézett felhívás alatt, amely nem kevesebbet mondott, mint hogy igyekezzék minden angol ember minél többet kiadni pénzükből, azaz fogyasztani. Minél kevesebbet takarékoskodni, mert a gazdasági válság legyőzése céljából ma hazafias cselekedet a minél több fogyasztás. A megokolás szerint a felhívás annyira kézenfekvő igazságot mondott, hogy vitatkozni sem lehet felette, csak az a kár, hogy akiknek szól, azok nem szívelelik meg. A megnövekedett fogyasztás maga után huzza a termelést 's ezáltal megszűnik a munkanélküliség, a válság legsúlyosabb csapása. S miután az olvasó lelki megnyugvással megállapította ennek a kitűnő gondolat menetének helyességét, ebben a hitében va-

lószerűleg megrendítette ugyan annak a világ lapnak néhány nappal később megjelent száma, amely egyenesen katasztrófának tartja, ha az angol közönséget a takarékoságról leszoktatnák, különösen a mai válságos helyzetben.

Mindkét állítást egymás mellé állítva, leszögezhetjük a gazdasági viszonyokat olyannyira jellemző „circulus vitiosus” jelenlétét: nem lehet megállapítani, melyik jelenség az előzménye a másiknak, a tojás-e, vagy a tyúk? A jelen esetben egyes közgazdászok a fogyasztásra, annak növekedésére helyezik a súlyt s annál fogva akarják a termelést és munkát megindítani, míg mások fordítva, a termelés elsőbbségét vitatják és azt akarják megerősíteni és feljavítani.

Vajjon: ki tudná eldönteni, hogy melyik felfogásnak van igaza? A nehézségek oly óriásiak, a gazdasági erők oly le nem mérhető mértékben hatnak egymásra, annyira újszerűek, a precedensek annyira hiányzanak, hogy a megoldás kérdése bizony túl nehéz

A tisztesség óvatos, a hitványság-találékony

(— okt. 30.) Nincs az az esztendő, melyben a technika ne jelentkezne újabb csodával, mely leleplezi a betörőt, vagy megakadályozza annak munkáját. A villamos szem, ugató lakat, lármázó harang, mind ezt az üdvös célt szolgálja s azért mégsem apad a betörések száma, hanem lassan, de biztosan növekedik, mert a betörők is rendszert kitalálják az ellencsodákat, melyekkel a villamos szemet megvakítják és az ugató lakatot elhallgattatják.

— Most újabb diadalmas hír érkezett arról, hogy olyan okmánypapírt találtak fel, amelyen nem lehet hamisítani, mert a legkisebb törülés, vagy vakarás is érzékenyen felismerhető rajta. Ezután tehát biztonságban készülhetnek a szebbnél szebb oklevelek — amíg meg nem születik az a hamisító szer, mely a kényes papír érzékenységét megszünteti. Mert öreg igazság az, hogy, ha a tisztesség óvatos, a hitványság viszont — találékony.

Hol vásároljunk

Vásároljunk a „FRISS UJSÁG”-ban hirdető cégeknél, mert ez a lap csak a százezrelekedésnek a megbízható cégeknek a hirdetésait közli.

?

A hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanúsít, ha vásárlásánál a „FRISS UJSÁG”-ban megjelent hirdetésekre hivatkozik!!!

Házasságok a paragrafusok háta mögött,

melyek az elrejtett mélységekben
alakulnak

(— okt. 30.) Szünősszüntelen azoknak a törvényeknek nevében korholjuk embertársainkat, melyeket a kényszerű jogszokás, vagy a szemforgató képmutatás öntött ércbe. De hogy a való élet mennyire más utakon jár és milyen semmibe veszi például a szent házasság paragrafusait, azt bőven igazolja csak egy lapnak az apróhirdetése. Ezek között is talán legérdekesebb egy uriembernek a felhívása, aki vegetáriánus urinőt keres házasság céljából. Nem baj, ha kezdő is. Idővel megszokja az új étrendet. Lám, még a murokpecsenyék és a hagymatorták is alapját képezhetik egy eljövendő boldog házasságnak. — A másik urnak már nincsenek olyan szigorú feltételei. Leendő társa hust is ehetik, csak éppen, hogy az erre való pénzt biztosítsa mindkettőjük számára. Az illető még külön kiemeli életrajzából, hogy jellemes ember. No, ezt a hirdetés szövegéből amúgy is gyanítjuk. — A harmadik még ennél is engedékenyebb. Az a pár ezer lejnyi möring

szükséges ugyan a közös költségek fedezésére, de már a házasság nem kötelező. Aminthogy a mai világban nem is nagyon fontos. — Da mindenki között legkedvezőbb az ajánlata annak az „urinőnek”, aki „mindegyes” állást keres, de kizárólag magános uraknál. Itt már házasságról nem is esik szó, sőt ki van zárva az ilyen kellemetlen eshetőség. A magános öreg, vagy középkori uraságok minden korlátozás nélkül válogathatják, cserélhetik házvezetőnőjüket s az intelligens árvalányok is ugyanezt tehetik. — Most már képzeljük el, hogyha ilyenek az úgynevezett „jellemes”, nyílt színen lejátszódo egyezkedések, melyeknek lehetnek azok az üzletkötések, melyeket a sötétség takar s melyek egy cseppet sem kíváncsnak nyilvánosság elé. Bizonybizony jó volna komolyabban felfigyelni azokra az életformákra, melyek az elrejtett mélységekben, a paragrafusok háta mögött alakulnak ki.

Végre megjött az eső

(— okt. 30.) Ha nem is bőségesen és minden eddigi elmaradást pótló mennyiségben, de mégis szívesen fogadott és jóhatású eső üdítette fel a földet, hetekig tartó szárazság után. Ez a szárazság a mi vidékünkön, sőt a mint hallottuk, olvastuk, más távoli vidékeken is egészen rendkívüli volt, úgy, hogy sok községben a kutak is kiszáradtak s amelyikben még volt valami víz, azt lelakolták. Így az állatok itatása is sok nehézségbe ütközött, azokat némely községből más községbe kellett a vízre hajtani. A földek, a kaszálók, különösen a nagy utak mentén, azoktól befelé kilométerekre, egészen szárazk voltak, megöszültek a fergek, folytan fölverődött uti portól s ami ugyancsak fontos, a nagy

szárazság az őszi szántástvetést is késleltette. Ez a most mutatkozott eső ugyan, mint említettük, nem tette még jóvá a szárazság káros hatását, de legalább megnyugtatta az eső miatt nyugtalankodókat, akik érdekes gondolkodásra valló módon úgy fejezték ki nyugtalanságukat, hogy „nem tud esni az eső”. Most meg láthattuk, hogy mégis tud esni s reményünk lehet, hogy a mostani kevés eső után bővebb esőzés fog következni, amely lehetővé teszi az őszi vetések kedvező befejezését.

— SZENZÁCIOSAN nivós lesz a „FRISS UJSÁG” karácsonykor megjelenő husz éves jubileumi száma, amelyre már folynak az előzetes munkálatok.

DIÓTÖRÖDÉBE régi és új munkáltyok felvételre azonnal jelentkezzenek.

HIREK

Felelősszerkesztő
és lapfőigazgató:

Joláthy B. Zoltán

Halottak napján.

Mindenki kezében fehér krizantém, fenyőgaly-koszorú, sokpici gyertya, mind oda visszük ki szerteinknek, kik jól-pihennek, leszálva a sirba.

S körülálljuk a sírokat némán, sok fojtott jajjal, élelsebbekkel, míg a lelkekért az Ég urához, sok forró imánk buzgón cseng fel.

Gyertyák lobogó fényébe nézünk, míg lelkünkben is elnémul a sok jaj. Megnyugtató, hogy mi is nem sokára, ide térünk meg fáradt tagokkal.

Állunk, míg gyertyánk utolsó lobban, szeretteink lelkétől simogatva — s ha ránk borul a sötét est árnya, visszatérünk az életrothba.

Csak ti maradtok künn, fehér virágok a sírok fölött örökdni egyre, míg elhervadtok az őszi derben, s csendben sok fehér hóhely fed be

S a temetőből lassan hazatartunk, hallgatva, akik még itt maradtunk.

(—)

Egy mulatságos eset

nem csak arról mesél, hogyha a vége jó, minden jó, hanem főképpen arra szolgáltat példát, hogy a házasságok hiúsága ellen a válóperen kívül más hathatós orvosság is van.

— Egy a változatosságot kedvelő férjúr pásztor-órát csikart ki a szomszéd asszonytól, aki színelig belement a játékba, de a légyotlon a szerelmes lovag törvényes életépárja jelent meg, aki két törvénytelen, de jogerős pofal emlékébe idézte a valamikor elhangzott hűség-esküt s a felette hiányos öltözetű szeladont karonfogva, cigányzene mellett vezette vissza a kihűlni készülő családi fészekbe. — Vitán felül áll, hogy ez a gyökeres ellen intézkedés többet ér egy költséges válópernél. Ha a folto ruha nem szegény, a foltozott szerelem is elcsúszik valameddig.

A VICTORIA

kávéházban esténként a hírneves LANTOS cigányprímás szórakoztató és tánczenét játszik. Csütörtökön, pénteken és szombaton reggelig nyitva. Szolid árak.

Aktuális öt szó: Hátralevő előfizetését szíveskedjék mielőbb rendezni.

— **Uszó kések.** A kés egy olyan eszköz, amelyet mindenhol és mindenkor használunk. Ugy a száraz földön, mint a vizen. A Solingeni gyárak most egy új késsel jöttek a piacra, amelynek az a tulajdonsága, hogy ha vízbe esik nem süllyed el. Uszik. A kés pengéje rozsdamentes acélból áll, míg a nyele erős parafából készül, ha a kés véletlenül vízbe esik, függőleges helyzetben tovább uszik és csak a nyélközepéig süllyed el. —

Fiu és leány egyenruha szövetek

takarók, paplanok,
vásznak, ingkelmék
legnagyobb választékban

Spitz Béla

cégnél

Törülközők 18, 25, 30 lei

— **BAJOK** vannak a nap körül. A csillagászok a Napban eddig sohasem észlelt rendellenességeket állapítottak meg. Elképzelhetetlen erejű robbanások játszódnak le a hatalmas égitesten, amelynek egész felülete feltűnő módon kavargásban van. A földi élet számos jelensége igazolja a csillagászok eme megállapítását, mert a szokatlan helyeken mostanában felvillanó északi fények, az iránytűk mágnesesnek az utóbbi hónapokban jelentkező kilengései, a rádióvételnél mostanában előálló rendellenességek mind a Napban viharzó lángkavarodás kihatásai, sőt a szokatlan időjárást is erre vezetik vissza a tudósok, akik szerint a Napban mutatkozó izgalma a földi élet egyéb jelenségeiben is érezhetőek majd hatásukat.

Szeplő és májolt

ellen
a leghatásosabb szer a

Béress - féle arc kenőcs

Mindenütt kapható

Lerakat:

Biró drogueria

Strada Cuza Vodă 5

Olvassa és terjessze a „Friss Ujság”-ot.

— **Mindenütt a legnagyobb elismeréssel beszélnek Satu-Mare-n a L'art fotóműteremben készült egyszerű fényképfelvételekről és nem csoda, mert Kósa mester szakavatott hozzáértéssel, művészies kidolgozással, a megszólalásig hű fényképeket varázsol elő a Dácia passagében modernül berendezett új fotóműtermében, amely ma országos viszonylatban is első helyen áll.**

Bársony, antilop és filz
női kalap modellek
érkeztek

Weisz Juliskához

Strada Ștefan cel Mare No. 2

Nagy választék!
Olcsó árak!

— **A KIRÁLYI helytartó-sághoz küldendő kérvényekhez választéka is melléklendő. Az elégtelenül felbélyegzett kérvényeket elintézés nélkül irattárba teszik, míg azokra a kérvényekre, amelyekhez választéka mellékeltek, 30 napon belül írásban küldik el az elintézésre vonatkozó értesítést.**

Ma már mindenki tudja, hogy finom gyapjuszövetet **ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN** a legújabb divat szerint és olcsón vásárolhat

Schvartz és Lebovits

szövetnagyrúházában
Satu-Mare, Str. Ștefan cel Mare 1
Telefon: 78.

Eredeti

„ELECTA”

szövetek

az őszi és téli idény

legújabb gyapjuszövet ujdonságai feltűnően olcsó árak mellett beszerezhetők

SÁMUEL IGNÁTZ

finom gyapjuszövet
nagyrúházában

PIATA BRATIANU 19 SZÁM.

TELEFON: 341

Saját érdeke, hogy vigyázzon a címre!

Házaladás házvétel esetén forduljon teljes bizalommal

Kaufmann

ingatlan forgalmi
irodájához
Piata Bratianu No. 7

— **BÜNTETŐJOGI kongresszus** Rómában. Rómában október hó elején nemzetközi büntetőjogi kongresszus volt, amelyen a büntetőjog újabb problémáit vitatták meg. A kongresszuson Romániából három-an vettek részt. C. Manolache tábornok, Petre Pandrea és V. V. Sancier ügyvédek, akik a kongresszus során értékes előadásokkal szerepeltek.

Minden szombaton és vasárnap nagy **hurka és hales** a volt

Iparos Otthonban

Str. Ștefan cel Mare 24.
Tánczene reggelig
Szíves pártfogást kérnek
Baráth és Györy

Önnek is van szerencséje

csak meg kell fogyni.
Vásároljon sorsjegyet

Paládi

sorsjegyroddájában Str. Crisan
4 sz. alatt szerencsés számokat kap.

Írógép

számoló- és
számzó gép
speciális
javító-műhelye

Pató Béla

műszerész
Satu-Mare
Piata Bratianu Nr. 7.

Szerkesztői üzenetek

— **HÜ OLVASÓ, Loco:** A Național mozi műsora nem tévedésből maradt ki lapunkból, hanem azért, mert kavi 100 lejért nem adhatunk a mozinak hirdetést, különösen akkor nem, ha azért a bagatell összegért is 5-6-szor kell a tulajdonost instálni, míg végre kifizeti.

— **ÉRDEKLŐDŐ, Loco:** A Markovits Elek fiait cég tényleg lemondta lapunkat, mikor megirtuk róluk az igazat, de nem baj. Jönnek ők még a mi boltunkba, mikor olcsó hirdetésre lesz szükségük.

Saját érdeke,

hogy nyomtatvány szükségleteit az

Athenaeum

nyomdai műintézetben rendelje meg, ahol olcsót, szépet és jót kap elsőrendű kivitelben, kifogástalan minőségben
Str. Florescu Nr. 6.
Vigyázzon a címre!

A hét humora

A korszón

— Jót tett kedves nejének a fiatalító kura?

— De még mennyire! Husz évvel ifjabbnak érzi magát és tíz évvel öregebbnek látszik.

— Borzasztó szerencsétlen vagyok kérlek. Napról napra biztosabb vagyok benne, hogy a férjem nem szeret engem és csak a pénzemért vett el.

— Annyi baj legyen, így legalább meg lesz a vigaszod, hogy a férjed nem is olyan hülye, mint amilyennek ki néz.

— De papa kérlek, csak nem megyek feleségül egy vöröshajú emberhez?

— Ugyan, leányom, hát nem vetted észre: mennyire hullik a haja?

— Ezt az új köpenyemet egészen különös módon szereztem.

— Hogyan?

— Kézpénzen.

— Mondja csak tartós anyag ez a selyem?

— De még mennyire! Nagyságos asszonyom, holta napjáig viselheti és akkor is csinálthat belőle egy alsószoftnyát.

A Viktóriában

Törzsvendég beszél az ebédutáni feketekávé mellett:

Két utas a vonaton bemutatkozik egymásnak.

— Szabó vagyok.

— Madár vagyok.

Madár megkérdi:

— Mi a foglalkozása?

— Suszter.

Madár nevet. Szabó megkérdi:

— Mit nevet?

— Azt, hogy valakit Szabónak hívnak és mégis suszter.

— Akkor én még inkább nevéthetnék.

— Miért?

— Mert magát Madárnak hívják és mégis egy marha...

Levél egy zsidó lányhoz

Írta: SÉRTŐ KÁLMÁN

A pesti Olympus vadzseneje: Sértő Kálmán, a parasztszeni. Faluról került a pesti aszfaltra s mint paraszt-költőnek az a Specálitása, hogy mindenkivel oly goromba, mint a paraszt. Az egyik hetilapban folytatásos naplót ír és mindenkiről, aki a közlébe engedte, szalonjába invitálta, asztalához ültette, kiméletlen hangon leleplezi a magánéletét. A paraszti tempójára megéhezett előkelő nevű hisztérikáknak pedig kiszellőzteti a hálószoba titkait, önmagáról a cimszerepben. Alábbi cikke is az egyik hetilapban jelent meg. Tipikusan Sértő-írás, de „szoba tiszta”. Léközöljük, ismerjék meg olvasóink is Pest aszfaltjának arriváltját.

Bevallom, hogy ezt a levelemet zárt borítékban, akartam elküldeni magához. De később másként határoztam. Mivel igaz, nem kényes — és sok tízezer ember sorsát érintő levéllel teszszek tanúságot a belső indutataimról, — így az újságot olvasó közönség elé menesztem a soraimat.

Ebben a védőszárny nélküli hűvös őszben egy csilagos este találkoztunk egymással másodszor. Első találkozásunk perceiben kelvesszót válthattunk. Figyelték bennünket a pletykaságért fényképező szemű emberek. Legjobban szerettem volna komondor módjára morogni! De azért csak türtem.

Másodszori találkozásunk ideje alatt magunk voltunk. Egyedül. Sétálgattunk a hideg este acélkékege alatt. Én sohasem tudok nő mellett zimankós szavakkal kullogni. Magának is megmondtam nyomban, hogy szerettem. Nagyatádi Szabó István szobrána a csizmáival „srégvizavi” — hagyta el szívemet a szerelmi vallo-más. Maga elhítte a szavaj-mat. Simitó ujjával úgy nyult az arcomhoz, mint az ősrómai szentmuzeikus nő a hárfához. És én nem hazudtam! Most sem hozodok... De maga gazdag, kulturált, törekeny nő. Nem lehet egy elborult lelkű vádlegény felesége. Erős gerincű, buja indaként pusztítanám el magát, mint silány karót a sürű kuszorózsa.

A sötétben körülnéztünk. Nem jártak már sűrűn az emberek. Simogatva melegítettük egymás kezét. Beszél-tünk multrol, jelenről, jövő-ről, egy elképzelt garzonlakásról, cucis trónörökösről, unokáink lakodalmáról — és végül a zsidókról.

Igy volt az Inett?

Keveset beszélünk, de mindenről szözlünk. Emberekről is. És maga Inett, ezt kérdezte tőlem:

— Nem baj, hogy én zsidó vagyok? Tudja, Kál-

mán, min—ket zsi—dó—kat any—nyi—an üz—nek!

Inett! Hallja? Inettke! Én még sohasem láttam a maga szemeihez hasonló szemeket. A világ nyilván-tartott és eldugott összes kincseinek a fénye, a magába néző — és őseinek az utjára visszatekintő lelki alázata vakított a szembogarából. Még most is látom a maga szemét. Mintha a menyország kábitó forrósága zuhant volna a szívem-re. Ezt mondta magának:

— Nem baj, hogy maga zsidó lány. És a zsidókat kevésbé merészeljék üzni, amíg én hajlok le az ibolyához — és nem az ibolya borul fölem.

Igy mondtam én ezt Inettke?

Én nem azért védem a zsidókat, hogy mindent nélkül köszönhetek! Nem! Azért álltam a hazátlan nép mellé, mert a magyar holta napjáig vendégül látja azokat az embereket, akik nem bunkós botokkal törnek a hajlékába. S bizony bizony mondom, hogy a virtuosos, bicskás magyarok sokat tanulhatnak a csöndes zsidóktól.

Igy van ez Inett?

Mondom, hogy sokat köszönhetek a zsidóknak. Éhen pusztultam volna a pesti aszfalton, ha a zsidók nem lápláltak volna. És mégsem hálálkodok a fülükbe. Viszont a védőbeszéde-imért én sem várok tőlük hálát. Én minden jogtudo-mányi vizsga nélkül is megmondom mindenkori, hogy kenyér, víz, levegő, ruha és hajlék illeti meg őket a hazában.

Már évszázadokkal eze-lőtt akadtak emberek, költők, szárnyaló lelkű szónokok, akik ki akarták termelni az emberekből az embert. De mindig akadtak üzletes ördögök, akik bontogatták az épülő építményt. Eppen ezért még ma is csupán álatok vannak a földön. Lehámlott szörzetű modern orángutángok, akik bunkó helyett százféle fegyverrel

dolgoznak egymás ellen. Itt nincsenek emberek. Én is azok közé a csilaglakók közé tartozom, akik szégyenlik magukat a földön.

Igy van az Inett?

Aludjon nyugodtan, kis érzékenyszívű, tízenhétéves gyermekem. Magának nagyon mély szeméi vannak. És jó szíve. Dehogy is engedem bántani magát! Rövid az élet — és megméri majd azt, aki ok nélkül villong — és irigyl mások nyugalmát.

Őszi és téli

finom gyapjuszövetek nagy választékban megérkeztek és olcsó szabott árak mellett beszerezhetők

Iuliu WEISZ Gyula

finomposztó és gyapjuszövet nagyáruházában

iskolai egyenruha szövetek legelőnyösebb beszerzési forrása.

P. BRATIANU 18.

Alapítva: 1894. Telefon: 339.

Herrman-nál

Bulevardul Basarabilor 11. Bejárát az udvarban. A legolcsóbban vásárolhat bútor, furni, gyermekkoszt.

Telefon 251.

Fuchs József

Biztosítási és ingatlanforgalmi irodája

Satu-Mare

Str. Dr. Pop Valer 4

(Sugár-ut)

Telefon 32

„FrissUjság”

Független közgazdasági, irodalmi és társadalmi lap.

Apare tot a doua săptămână

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Satu-Mare

Str. Cuza Voda 30.

Telefonszám: 304.

Előfizetési árak:

Romániában: egy évre 200 Lei

Magyarországon: egy évre 6 P.

Jugoszláviában: egy évre 100 D.

Csehszlovákiában: egy évre 90 Kc.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Minden cikkért annak írója felel.

Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk levélben.

Athenaeum-nyomda, Satu-Mare, Strada Florescu, No 6.